

Infectieziekten:

- Aujesky (Besmettelijke hersenontsteking)**
- Clostridium ('t bloed, Enterotoxaemie)**
- Coli-diarree**
- Ecthyma (Bekschurft, zere bekjes)**
- Listeria**
- Pasteurella (longontsteking)**
- Rotavirus**
- Rotkreupel**
- Zere oogjes (Houw)**

Aujesky (Besmettelijke hersenontsteking)

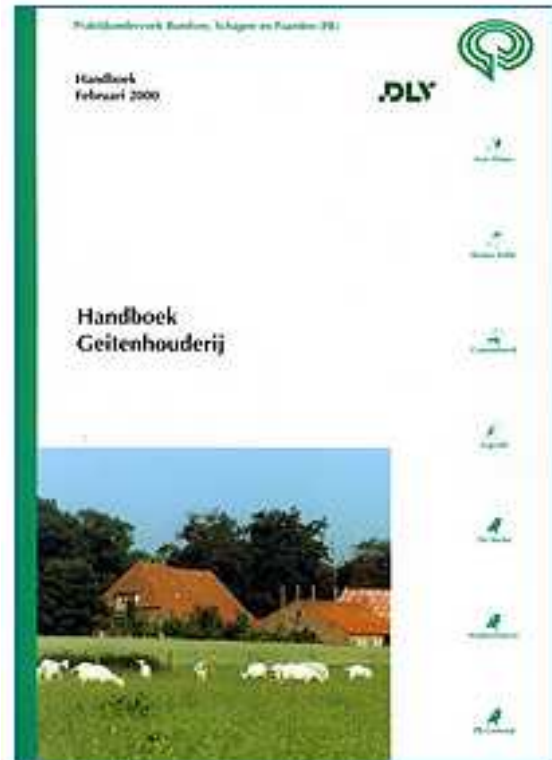
Oorzaak	Herpesvirus, overgedragen door varkens.
Symptomen	Kopziekteachtig. Niet eten, opgetrokken buik, schuimbekken, zenuwtrekkingen en krampaanvallen. De ziekte verloopt steeds dodelijk na 1 tot 2 dagen. De heftige krampen zijn dan overgegaan in verlamming.
Behandeling	Niet mogelijk.
Preventie	Uit de buurt van varkens houden. Doordat de meeste varkensbedrijven Aujesky vrij zijn, vormt het nauwelijks meer een probleem.

Coli-diarree

Oorzaak	Coli-diarree wordt veroorzaakt door de bacterie E. coli.
Symptomen	Gele, vaak waterige diarree bij lammeren tot een leeftijd van circa 6 weken. De lammeren sterven vaak als gevolg van uitdroging en verhongering.
Behandeling	Behandelen met antibiotica. Raadpleeg uw dierenarts. Vul de (kunst)melkvoedingen eventueel aan met extra elektrolytenoplossingen om de vochtvoorziening van de lammeren op peil te houden. Blijf het lam altijd (kunst)melk geven, anders sterft het dier door uithongering.
Preventie	Zorg voor een goede hygiëne, een schone, droge ligruimte en een goed geventileerde, tochtvrije stal. Test of de ligruimte droog genoeg is door op uw knieën in het hok te gaan zitten. Als u natte knieën krijgt, is het hok te nat. Het beste kunt u dan het hok uitmesten en het schone hok voorzien van een dikke laag stro.

Clostridium ('t bloed, Enterotoxaemie)

Oorzaak	Clostridium wordt veroorzaakt door de bacterie Clostridium perfringens, altijd in de darmen van de geit aanwezig. Bij een rijke voeding zijn onverteerde koolhydraten en eiwitten een goede voedingsbodem. De bacterie produceert gifstoffen die via de darmwand in het bloed terechtkomen en de hersenen en zenuwcellen beschadigen.
Symptomen	De ziekte komt bij melkgeiten, (dek)bokken en bij lammeren voor. Melkgeiten krijgen meestal waterdunne diarree. In sommige gevallen worden nauwelijks symptomen waargenomen en sterft de geit zeer snel. Bij lammeren kunnen dezelfde symptomen gevonden worden als bij melkgeiten. Meestal treedt echter spontane sterfte op, zonder dat de symptomen duidelijk waren.
Behandeling	Soms is in een vroeg stadium behandeling met antibiotica succesvol. Raadpleeg uw dierenarts voor de juiste middelen.
Preventie	Niet te rijk voeren en geen plotselinge rantsoenwijzigingen doorvoeren. Het is mogelijk om de dieren te enten tegen clostridium. Afhankelijk van de aard van het probleem wordt er een of meerdere keren per jaar geënt, ook de lammeren. Als de geiten nooit eerder geënt zijn, is het noodzakelijk om de enting na 6 weken te herhalen.

Ecthyma (Bekschurft, zere bekjes)

Oorzaak	Besmettelijke ontsteking van de huid en slijmvliezen. Ook besmettelijk voor mensen. Ecthyma wordt veroorzaakt door een virus uit de pokkenfamilie. Later slaan vaak andere bacteriën toe die de ontstekingen veroorzaken.
Symptomen	Blaasjes op de lippen en het tandvlees bij lammeren. Bij ernstige besmetting ook bij de ogen, op de oren en aan de klauwen (kroonrand). Later ontstaan zweertjes met zwarte korstvorming. Lammeren met veel zweertjes in de bek kunnen moeite hebben met de voeropname. Na enige tijd treedt spontaan herstel op. Zogende lammeren kunnen de ziekte overbrengen op de uier van de melkgeit, waardoor een ernstige, dodelijke uierontsteking kan ontstaan (vaak blauw uier). Het zogen van de lammeren en/of het melken is pijnlijk.
Behandeling Helkos	Zo weinig mogelijk aan doen. Eventueel de zweertjes bespuiten met violetspray of om ontsteking te voorkomen. In ernstige gevallen kan het zinvol zijn om met antibiotica te behandelen tegen bijkomende bacteriële ontstekingen.
Preventie	Voor lammeren is dit niet mogelijk. De beste preventie voor besmetting als melkgeit is de lammeren de besmetting door te laten maken.

Listeria

Oorzaak	De oorzaak van Listeria is de bacterie Listeria monocytogenes. Deze bacterie komt onder andere voor in de grond en in kuilen die slecht geconserveerd zijn en/of grond bevatten.
Symptomen	Als de besmetting resulteert in hersenontsteking, zien we vaak dat de kop naar een kant is gedraaid en dat de geit een stijve nek heeft. De geit kan haar bewegingen niet meer coördineren en loopt na verloop van tijd cirkeltjes. De oogleden, oren en de lip hangen aan een kant af, waardoor de geit kwijlt. Als het einde nadert, ligt de geit meestal plat met de kop achterover en heeft zij krampen. Door besmetting met Listeria kunnen geiten ook aborteren.
Behandeling	In een zeer vroeg stadium kan behandeling met antibiotica succesvol zijn. Meestal wordt te laat gestart met de behandeling en is de geit ten dode opgeschreven.
Preventie	Verstrek alleen goede graskuilen aan geiten (NH ₃ -fractie lager dan 8). Ook kuilen met veel grond vormen een groot risico. Verstrek geen slecht geconserveerde kuil aan de geiten. Ook het voer direct in de buurt van de slechte plekken moet als risico beschouwd worden. Verwijder geaborteerde vruchten direct uit de stal. N.B. Listeria kan ook besmettelijk zijn voor de mens. Met name zwangere vrouwen lopen risico op besmetting, wat kan resulteren in een miskraam. Verlos daarom nooit geiten als u zwanger bent!

Pasteurella (longontsteking)

Oorzaak	Verschillende pasteurellabacteriën
Symptomen	Neusuitvloeiing en hoesten; de dieren halen pompnd (met de flanken) adem; meestal laten de dieren de oren hangen en maken ze een zieke indruk. Ook kan acute sterfte optreden zonder voorafgaande verschijnselen.
Diagnose	Sectie op dode dieren.
Behandeling	In vroeg stadium kan behandeling met antibioticum succes hebben. Vaak worden ook pijnstillers aan de dieren verstrekt om te zorgen dat ze blijven eten. Vooral bij lammeren is dit belangrijk.
Preventie	Een tochtvrije, goed geventileerde stal; jonge geitjes apart huisvesten; alle lammeren gescheiden van de melkgeiten huisvesten.

Rotavirus

Oorzaak	Familie van de Reoviridae. Rota-virus komt wereldwijd en bij vele diersoorten voor.
Besmetting	Via de bek, opname van mest. Na opname dringt het virus de dunne darm binnen en vermeerdert zich daar. Het virus is zeer resistent en kan lang overleven in mest.
Symptomen	Bij jonge dieren kunnen de symptomen bestaan uit heftige diarree, wisselende koorts, verminderde eetlust, een pijnlijke buik, uitdroging en depressie. Bij oudere dieren is het belangrijkste symptoom diarree. De ernst van de symptomen hangt mede af van secundaire infecties (zoals bijvoorbeeld E. coli), ziektedruk, stress, voeding, leeftijd en weerstand van het lam.
Diagnose	Sectie op dode dieren.
Behandeling	Toedienen van extra vocht en glucose om uitdroging te voorkomen. Blijf melk voeren. Verstrek eventueel langer biest met antilichamen. Met antibiotica kunnen alleen secundaire infecties bestreden worden.
Preventie	Zorg voor een goede biestvoorziening en een goede hygiëne. Voorkom overbezetting in de stal. Bouw voldoende tijd in tussen twee opfokperiodes om de stalruimte zorgvuldig te reinigen, te ontsmetten en minimaal enkele weken leeg te laten staan.

Rotkreupel

Oorzaak	Besmettelijke klauwontsteking. Komt vooral voor bij schapen, maar soms ook bij geiten. Echter bijna nooit bij geiten die volledig op stal worden gehouden. Rotkreupel wordt veroorzaakt door de bacterie Dichelobacter nodosus in combinatie met Fusobacterium necrophorum. De infectie treedt vooral op in een vochtige omgeving bij een buitentemperatuur van +10 °C.
Symptomen	Kreupelheid, afhankelijk van de aantasting en het stadium in meer of mindere mate. De tussenklauwspleet raakt ontstoken, waarna de hoornlaag gaat loszitten doordat de bacterie stoffen produceert die de hoornlaag oplossen. De ontsteking heeft een weeiige geur. Bij ernstige aantasting van beide voorvoeten grazen de dieren op hun knieën.
Behandeling	Alle losse hoorn wegsnijden, voetbaden (zinksulfaat en Teepol) en verweiden naar schoon land waar minimaal 3 weken geen besmette dieren hebben gelopen. De aanpak van bekappen, voetbaden en verweiden steeds herhalen. Bij klinisch aangetaste dieren antibiotica inspuiten. De bacterie kan alleen overleven in de hoeven van aangetaste dieren.
Preventie	Geiten niet samen weiden en/of huisvesten met (besmette) schapen. De klauwen van aangekochte dieren grondig onderzoeken voordat ze bij de koppel gelaten worden.

Zere oogjes (Houw)

Oorzaak	Onder andere de bacterie Mycoplasma conjunctivae speelt een rol, naast andere verwekkers.
Symptomen	Geiten van alle leeftijden kunnen zere oogjes krijgen. Meestal worden de verschijnselen waargenomen na stresssituaties. Meestal zijn de eerste verschijnselen roder slijmvlies, tranende ogen en veel knipperen met de oogleden. Daarna wordt soms het hoornvlies troebel zodat de geit minder ziet en soms (tijdelijk) blind wordt. Dit resulteert meestal in een zweer op het oog. Controleer altijd of er geen vuil in het oog zit of dat het ooglid naar binnen krult (bij lammeren).
Preventie	Geen dieren aanvoeren op het bedrijf; stress vermijden.
Behandeling	Raadpleeg uw dierenarts. Verzorg de dieren goed, zodat ze makkelijk bij voer en water kunnen. Het is het beste als de dieren de infectie op eigen kracht overwinnen zonder gebruik van antibiotica.